

българския дворъ проникналъ и жестокиятъ нравъ на азиатско-византийскитѣ тирани — наказание съ ослѣпяване, скопяване, бързи разводи на царе и боляри, покалугеряване насила и редица византийски похвати. Боляритѣ и висшето духовенство естествено вървѣли по стѣпките на владѣтеля. Въ процеса на аристократизирането, боляритѣ сж се женѣли за гъркини, висшето духовенство забравило своето предназначение, поради което съвършено се отдалечаватъ отъ народа, перчейки се съ своитѣ голѣми титли, съ громки византийски наименования.

Симеоновиятъ златенъ вѣкъ въ сжщностъ е билъ предвестникъ на разложение, защото бацилътъ на това разложение е билъ навлѣзълъ всрѣдъ висшитѣ слоеве на българското общество ведно съ покварения византизъмъ, който е билъ напълно възприетъ отъ българското едро болярство и висше духовенство и който напълно сполучилъ да подкопае почвата на държавнитѣ устои на разширената тогава българска държава.

Византизмътъ и византийска цивилизация Византизмътъ е билъ най-мощното оръжие на Византия. Почти всички византийски императори сж били елинизирани перси, сирийци, арменци, араби, славяни, евреи, траки и отъ разни други народности; почти всички висши сановници при императорския дворъ, разнитѣ стратегии и голѣма частъ отъ патриарситѣ сж били сжщо така елинизирани чужденци. Но, веднажъ възприели византийската цивилизация, въ името на византийското православие, както всички ренегати, тѣ забравяли своя родъ и родина, стремежи се да елинизиратъ разнитѣ балкански народи и тия въ Мала-Азия. — Християнството, т. е. византизмътъ, се явило като знаме на империята. Последната е минавала за „християнска“, защото елинизираниитѣ византийци, въ едната ржка съ кръста, въ другата — съ ножа или отровата, сж работили единствено за елинската цивилизация. Християнството е било маска за тѣхъ, за да могатъ чрезъ нея по-лесно да елинизиратъ лековѣрнитѣ християнски народи въ тази епоха, чрезъ силата на византизма, т. е. съ нагоденото единствено за целитѣ и домогванията на византийската монархия православие. Така византизмътъ е налагалъ на народитѣ своето специфично православие, налагалъ имъ имената на своитѣ „светии“ по византийския календаръ, мнозина отъ които сж били първенци отъ борческия екипъ на византизма и сж били едни отъ най-жестокитѣ гонители на балканскитѣ народи.

Наложено и догматизирано твърдение, че „Богъ знаелъ само гръцки, латински и еврейски езици и че само на тѣзи езици и можело народитѣ да му отправятъ своитѣ молитви“,